

Nr 151

Av fru **Gärde Widemar**, om inrättande vid Stockholms universitet av en professur i komparativ rätt.

(Lika lydande med motion nr 111 i Första kammaren)

Universitetskanslersämbetet har i sina äskanden för budgetåret 1966/67 föreslagit inrättande av en professur i jämförande rättsvetenskap (komparativ rätt). I specialmotiveringen, som författats av fakultetsberedningen för rätts- och samhällsvetenskaperna, anföres bl. a., att den jämförande rättsvetenskapen (den komparativa rätten) internationellt fått allt större betydelse och att särskilda professurer och institut inrättats på olika håll. I Sverige har dock detta område hittills varit försummat. Fakultetsberedningen anför rörande den praktiska nyttan av en sådan professur följande:

Då nu fråga uppkommit om inrättande av professurer i jämförande rättsvetenskap, anser beredningen att densamma ej bör bedömas enbart med hänsyn till det värde en sådan professur skulle ha för den rent rättsvetenskapliga verksamheten här i landet. I det praktiska rättslivet har kännedom om utländsk rätt fått allt större betydelse genom de livliga förbindelserna med utlandet. Innehavaren av en professur av nu ifrågavarande slag kunde av enskilda och myndigheter anlitas för utlåtanden angående utländsk lag och praxis. Vidare får allt fler praktiskt verksamma jurister behov av att känna till åtminstone huvuddragen av utländsk rätt inom ett eller flera rättsområden. Särskilt är detta fallet med dem som är anställda i eller anlitas av företag med utlandsförbindelser. En annan grupp är de som får anställning i internationella organisationer, något som i framtiden kan väntas bli fallet i ökad utsträckning.

Juridiska fakulteten i Stockholm betonar i sina äskanden synpunkten att Norden bildar en enhet i lagstiftningen även när det gäller samarbete i internationella sammanhang.

För Nordens länder har samarbetet på lagstiftningens, främst civilrättsens, område nu fortgått i snart 100 år. Äldre band mellan de nordiska länderna har förstärkts, och nya band har tillkommit, och Norden bildar i förhållande till övriga världen en rättslig enhet. Den jämförande rättsforskningen bygger hos oss därför på en gemensam nordisk plattform. I ökad omfattning har därjämte det nordiska samarbetet fått en internationell inriktning. Den gemensamma nordiska lagstiftningen blir på många områden, t. ex. transporträtt, varumärkes-, patent- och upphovsrätt samt köprätt, ett led i en internationell rättsgemenskap.

Fakulteten tänker sig en institution förlagd till Stockholm. Institutionen skulle tjäna som en dokumentationscentral. Det finns ett mycket omfattande och viktigt icke tryckt material, särskilt från internationella or-

ganisationer, vilket för närvarande förvaras hos skilda myndigheter och organisationer i Stockholm men i vissa fall inte är ordnat eller ens redovisat.

Juridiska fakulteten i Stockholm påpekar också, att en professur i komparativ rätt skulle få betydelse i andra internationella sammanhang.

En professur i komparativ rätt skulle kunna ha betydelse även för Nordens relationer till de nya länderna. Det är ett känt förhållande att ett nytt land måste bygga upp sitt rättssamhälle under utnyttjande av erfarenheter från äldre länder. Redan från början måste det på sådana områden som avtals- och bolagsrätten arbeta med en högt utvecklad teknik. De nordiska länderna med sina gamla rätts-traditioner borde kunna erbjuda ett alternativ till de forna kolonialmakternas samhällstyper.

I Nordiska rådet väcktes i september 1964 ett medlemsförslag av Ingrid Gärde Widemar och Harras Kyttä om inrättande av ett Nordiskt institut för komparativ rätt. Starka skäl talar för att ett sådant institut bör förläggas till Stockholm. Skulle ett sådant institut komma till stånd, är det naturligt att professuren i komparativ rätt anknytes till detta.

I juli 1965 rekommenderade Europarådets juridiska utskott ministerkommittén att tillsätta en utredning. Det skulle vara fråga om att framlägga praktiska förslag rörande inrättandet av professorer och institut i komparativ rätt.

Universitetskanslersämbetet föreslog en för Stockholm och Uppsala gemensam professur. I överensstämmelse med vad som föreslås i årets statsverksproposition, bil. 10, angående inrättandet av en professur i civilrätt, särskilt arbetsrätt, bör professuren förläggas till ett lärosäte, lämpligen Stockholms universitet, men tjänsteinnehavaren åläggas tjänstgöringsskyldighet vid rikets samtliga juridiska fakulteter. Medel bör beräknas för 1 000 assistenttimmar för forskning och allmänt institutionsarbete samt en kvalificerad biträdestjänst. Med hänsyn till kraven på språkkunskaper bör tjänsten icke placeras i lägre lönegrad än 17.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att en professur i komparativ rätt vid Stockholms universitet inrättas från och med budgetåret 1966/67 samt att för professuren anslås 1 000 assistenttimmar samt en kvalificerad biträdestjänst.

Stockholm den 21 januari 1966

Ingrid Gärde Widemar